

Jestli chceme mít sebevědomé studující, musíme jim naslouchat

KAŽDÉ DÍTĚ POTŘEBUJE VE ŠKOLE DOSTAT PROSTOR A ZAŽÍT, ŽE HO NĚKDO VNÍMÁ A OCEŇUJE. V TOMTO MAJÍ VÝHODU SOUKROMÉ ŠKOLY, KTERÉ SI MOHOU DOVOLIT MÍT TŘÍDY S MĚNĚ ŽÁKY. „NERADA BYCH ALE, ABY TU VZNIKALY ODDĚLENÉ SVĚTY STÁTNÍCH A SOUKROMÝCH ŠKOL,“ ŘÍKÁ ŘEDITELKA SOUKROMÉHO GYMNÁZIA TEREZA NEHASILOVÁ.

Ceské děti vycházejí z různých průzkumů jako ty, které se neumějí prodat a bojují s nízkým sebevědomím. Přispívá k tomu podle vás i vzdělávací systém?

Myslím, že sebevědomí žákům a žákyním sráží to, že se po nich chce, aby učitele poslouchali. Aby byli zticha, dávali pozor a řídili se pokyny učitele. Jen málokdy mívají možnost volby v tom, co a jak budou dělat, a vůbec vyjádřit svůj názor. Zároveň ne každé dítě zažívá ve škole úspěch. Někdy to ani nesouvisí s tím, že by méně umělo, ale třeba jen pracuje pomaleji. V klasických třídách se třiceti žáky se nedostane ke slovu, někdo je vždycky rychlejší.

Co se s tím dá dělat?

Je potřeba na to prostě více myslet, mluvit o tom a cíleně hledat, jak děti podpořit, aby úspěch zažily a byly tím pádem motivovanější do další práce. Vždycky se dá najít něco, za co můžete žáka nebo studenta ocenit. A když máte ve třídě jednoho nebo dva velmi rychlé studenty, kteří se pořád hlásí a připoutávají k sobě pozornost učitele, je důležité s tím vědomě pracovat. Ocenit aktivního studenta, ale vysvětlit mu, že i ostatní potřebují dostat prostor. Pohlídat si, aby ho každé dítě skutečně dostalo, cíleně vyvolávat ty, kteří jsou klidnější, tišší. U nás v Královské škole si všímáme i toho, že pro sebevědomí žáků je velkým přínosem, když vědí, že nás zajímají jejich názory. Proto máme pravidelně třídnické hodiny, kde se soustředíme skutečně jen na třídní klima a učitel má za úkol vytvořit bezpečné prostředí pro to, aby se každý mohl vyjádřit. Na úrovni školy k tomu slouží školní parlament, kde je možné otvírat témata a problémy a společně hledat řešení.

Se sebevědomím a sebeprosazením víc bojují ženy. U mnohých to začíná už ve škole, kde se naučí způsobně mlčet a čekat, až na ně přijde řada. Děláte ve škole něco konkrétně pro vaše studentky?

Na naší škole takovou potřebu necítíme, a to hlavně proto, že máme velmi aktivní děvčata, která se za sebe dokážou dost asertivně postavit. Připouštím ale, že někde to

slabým místem být může a je dobré o tom mluvit. U nás je tento problém odstraněn patrně tím, že máme nižší počet studentů ve třídách a v hodinách etické výchovy se často zaměřujeme na témata, která děti pálí. Pravidelně se rozebírá ženský a mužský svět a pohledy na různé věci a učitel tuto diskusi musí umět moderovat. Jakmile děti vstoupí do puberty, začnou vnímat různé stereotypy, zároveň vidí, jak to doma mají rodiče, takže je pořád o čem se bavít. Kluci jsou kolikrát hodně překvapeni, jak jsou jejich spolužačky schopné se důrazně ozvat a postavit se za sebe. Myslím, že je to způsobeno i tím, co vidí například v médiích, kde se řeší různé kauzy a ženy se podporují navzájem. V hodinách od nich jasně slyšíme, že žena nemusí mít nutně děti a muž nemusí být primární živitel rodiny. Někdy pro učitele bývá náročné klidnit atmosféru diskuze, nedopustit se osobních komentářů a fungovat jako mediátor. Občas se stává, že si jedna skupina tvrdšíjné opakuje svůj názor a není ochotná vnímat argumenty těch druhých. To musíme umět moderovat.

Hodně se mluví o tom, že čeští středoškoláci mívají slušné znalosti, ale nejsou šťastní a nevědí, co se sebou, co chtějí dělat. Připadá vám důležité soustředit se na duševní zdraví studentů?

Určitě. Tohle téma začalo nabírat na důležitosti v období covidu. Už tehdy jsme alespoň online nabízeli sezení s naším preventistou, který s dětmi řešil, jak se o svoji pohodu starat i doma, když kolem sebe nemají vrstevníky. Ta potřeba od té doby neopadla, spíš naopak. Naši studenti už si zvykli, že když se necítí dobře, mohou to říct učitelům. Když mají nějaké náročné období, třídní učitel o tom ví a na poradě může požádat kolegy o shovívavost. Každá škola samozřejmě musí mít školní preventivní pracoviště, takže ho máme i my. Naší velkou výhodou je školní psychologka. Ta je k dispozici každý den, čehož si hodně vážím, protože je dost vytížená.

Máte v tomto výhodu jako soukromá škola?

Asi ano, je to určitý bonus. Jinde úlohu psychologa mnohdy supluje třídní učitel, který se snaží pomoci podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, a pak z toho v noci

nespí a přemýšlí, jestli udělal dost, jestli dobře studenta nasměroval. V Královské škole mám k dispozici odborníka, můžu mu zavolat a zeptat se, jestli jsem se zachovala správně nebo to budeme řešit dál, třeba i společně. Když přijde student s tím, že má myšlenky na sebepoškození, tak je prostě zásadní mít rychle po ruce odbornou pomoc.

Ptám se i proto, že soukromých škol v Česku přibývá a zdá se, že vznikají dva oddělené vzdělávací světy. Co vy na to?

Přijde mi fajn, že tu máme velkou pestrost. Máme školy státní, soukromé, tradiční, alternativní... Zároveň by to ale chtělo, aby tato pestrost nepodporovala vznik oddělených či paralelních světů, ale abychom se všichni učili a inspirovali se jeden od druhého. Abychom se do svého systému snažili začlenit to, co dobře funguje jinde. Jinak si myslím, že veřejná debata o vzdělávání je čím dál silnější, což je správné, protože tím pádem se i státní školy hodně posouvají. My jako soukromá škola máme výhodu v menším počtu studentů ve třídě, tudíž si můžeme dovolit mít s nimi bližší vztahy a budovat až rodinnou atmosféru.

Některé soukromé střední školy se profilují jako vyložené elitní školy pro mimořádně nadané studenty. Jak vidíte vaše studenty vy?

My se necítíme být školou pro elitní studenty. Vnímáme se spíše jako škola pro studenty s různorodým nadáním a ambicemi, prostě pro širokou škálu studentů, kteří mají zájem studovat a baví je studovat. Jsme gymnázium, to studium je náročné a bez motivace studujících to nemá smysl. Některé školy o sobě

říkají, že jsou elitní, ale myslí tím hlavně to, že jsou velmi výkonové. My tímto směrem jít nechceme. Snažíme se svůj přístup nakombinovat tak, aby byl náš absolvent či absolventka takovým komplexním balíčkem. Aby byl šťastný, spokojený, sebevědomý a k tomu měl i znalosti, díky nimž se dostane na svou vysněnou vysokou. To nám funguje dlouhodobě.

Součástí sítě Královských škol se vaše gymnázium stalo teprve nedávno. Znamená to pro vás a pro studenty nějaké zásadní změny?

Bývalé Dino Schools of Prague, dnes Královská škola, zahrnují mateřskou a základní školu a osmileté gymnázium. Konkrétně naše gymnázium je zaměřené na jazyky, studenti mají angličtinu, od primy si přibírají španělštinu a od tercie další cizí jazyk. To, že jsme se stali součástí Královských škol, nás promění mimo jiné v tom, že na-

jedeme na bilingvní tandemovou výuku. Ve třídě spolu budou kooperovat český učitel a rodilý mluvčí a během hodiny budou přepínat mezi angličtinou a češtinou, takže i pro studenty bude po nějaké době běžné používat oba tyto jazyky. To přináší částečné změny v organizaci práce, nějakou dobu asi bude trochu náročnější příprava hodin, protože na nich budou spolupracovat dva lidé. Jsem zvědavá, jak se s tím popereme hlavně my vyučující. O studenty moc obavy nemám, už teď spolu někdy o přestávkách mluví anglicky. Z češtiny ale budou pochopitelně maturovat dál, té by se to dotknout nemělo. Jinak samozřejmě chceme dál vychovávat absolventy, kteří znají svoje silné stránky a v životě si poradí. ■

Tereza Nehasilová

Je ředitelkou osmiletého gymnázia na Praze 9 s rozšířenou výukou jazyků patřícího do sítě Královských škol. V pedagogickém prostředí se pohybuje od malička, pochází totiž z učitelské rodiny. Její cesta k roli ředitelky vedla od učitelky v mateřské škole, učitelky biologie a chemie na ZŠ a gymnáziu přes zástupkyni ředitele. Věř, že kvalitní vzdělání je klíčem k úspěšné budoucnosti.

FOTO: